

lig Examen forud, fra hvilken man kunde gaa ind ikke alene i Lærerstillingen, men i alle andre Stillingen. Saa blev det sidste Aar en pædagogisk Afslutning, med Læreruddannelsen som Sag, og for at kaste den behøvrige Glans over Lærerne, mener jeg, at de skulle til Universitetet og høre Foredrag der det sidste Aar. Seminarierne kunde ligesuldt blive staaende, om man end tog sidste Klasse bort og lod de to første sigte paa almindelig Dannelse, som Lærerne ogsaa skulde have ved Siden af deres pædagogiske Dannelse, deres Fagdannelse som Lærere. — Jeg slog paa Noget forleden Dag, det var med Hensyn til Bøgerne. Den ærede Kultusminister berørte det ikke; men jeg mener dog, at det er Noget, man maa komme ind paa, og jeg tror, at vi snart maa komme ind derpaa i Danmark, da man allerede er kommen ind derpaa i Lybssland. Der er allerede, saa vidt jeg veed, i Lybssland kommet et strengt Forbud — det kom til Sønderjylland, saa snart det var blevet inkorporeret i Lybssland — til Lærerne mod at lade Børnene lære Lærebøger i Dogmatik større end Luthers lille Katekismus. Den maa de lære udenad, men en Bog som Balslevs maa ikke læres udenad, fordi den ikke passer for Børnene. Dette gjorde den preussiske Kultusminister gjældende, og jeg mener rigtignok, at Professor Rasmus Nielsen har fuldstændig Ret i, hvad han i saa Henseende har udtalt. Han opfattede det Spørgsmaal til de Herrer Pædagoger, Biskopper og Præster i Landet — men Ingen tog fat paa det —: „Svorledes skal man, under Skin af at ville fremme den aabenbarede Religion, uden Forargelse kunne bidrage sit til, at Ungdommen fra Begyndelsen af faar hemmelig Lede til al Religion?“ Han udvikler da, at det bedst vil lade sig gjøre ved den nuværende Religionsundervisning, hvorved man gjør Ungdommen, især den, der gaar ud af den lærde Skole, led og af al Religion. Dette, mente han, er den Fremgangsmaade, som Skolen bruger. Lad os se hen til, hvad Morten Luther har lært og indstærpet, da han skrev sin lille Katekismus. Han sagde: Denne Bog skal ikke være en Ranselbog for Børn, navnlig ikke for de Smaa, den skal være veiledende for Lærerne. Men hvad har man gjort Bogen til? Man har gjort den til en Ranselbog for de smaa Børn, og man har fundet, at, var det ikke nok af Dogmatiken, de skulde have en større, nemlig Valles og Balslevs Bog. Jeg lafter ikke Balslevs Bog, den kan være meget god i og for sig, men den passer ikke for Børn. Alle Spørgsmaal angaaende Uegteskabet, f. Ex. om, hvad Pligter en Egtemand har, skal en ti-aars Dreng sidde og drøfte med en ni-aarig Pige, det er jo ligefrem forargeligt. Dette har Professor Rasmus Nielsen fremfat, men ikke desto mindre have de dygtigste Skolemænd i Kjøbenhavn tiot homfille, de turde ikke møde, de vilde hellere lade, som om det ikke var sagt, og derfor skal det siges her. Thi det var et godt Ord, der

blev talt, da Professor Rasmus Nielsen skrev sit mageløse Stykke om de to Slags Undervisning, som vil blive læst og fremdeles læst med Interesse. Der er en Pædagogik i dette Stykke, som er meget mere værd end hele Grammers Pædagogik, der er lavet ved, at han har skrevet den ud af ti andre tybske Pædagogiker; saaledes er den bleven til. Saa veed man ingen bedre anbefaling til Skolelærereksamen, end at Eleverne skulle lære den Bog, og saa sætter man En til Examinator, som slet ikke examinerer i den. Det sidste mener jeg, er meget rigtigt, jeg lafter ikke den Examinator, men jeg viser kun, hvilke Modsigelser man derved er kommen i. For ikke at blive for vidtløftig, skal jeg forlade disse Themaer; der kunde ellers være grumme Meget at sige derom; men jeg tør ikke opholde Thingets Tid dermed. — Jeg kan ikke Andet end være fornøjet med de Bemærkninger, det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgfreds (Vrig) fremsatte. Han mente, at der var noget Utydeligt i de Punkter, jeg var kommen med; men jeg sagde udtrykkelig, at jeg ikke vilde føre dem videre ud, fordi det vilde tage for lang Tid, og derfor misforstod det ærede Medlem mig i enkelte Ting. Jeg vil sige, at jeg selv har nogen Skyld deri, thi disse Punkter burde have været ført længere ud. Det ærede Medlem rakte imidlertid saaledes Haanden ud mod den Retning, hvori jeg her nærmest taler, at jeg tror, at der kan blive en frugtbar Forhandling, og dersom den ærede Minister virkelig vil blive ved under Behandlingen af denne Sag at staa paa de Skolefødder, han har staaet paa idag og igaar, da haaber jeg, at vi skulle faae Loven igjennem her i Folkethinget. Men noget helt Andet er det, om den ærede Minister, naar Loven kommer over i Landsthinget, da vil kunne føre den igjennem der. Imidlertid veed jeg jo, at den ærede Minister har Ven i Næsen, og naar det kommer til Stykket, haaber jeg ogsaa, han vil sige til Landsthinget: Hvis I ikke tage Loven, saa kommer der Konflikt, og dersom han vil sætte sig paa det Punkt, er jeg vis paa, at det skal gaa, thi Landsthinget tør aabenbart ikke lade det komme til en Konflikt.

Formanden (Krabbe): Jeg vil bede det ærede Medlem om at iagttage skyldige Hensyn lige over for det andet Thing i Formen af sine Udtalelser, skjøndt jeg for Resten kan sige her som igaar, at det fremgaar som utvivlsomt, at det ærede Medlem ved sine Udtalelser ikke har tilfigtet nogen Fornærmelse.

Tung: Nei, jeg fremsatte blot mine Bemærkninger for at have Ministeren og vise, hvilken Betydning han har. Ved at bruge det lille Ord „Konflikt“ vilde jeg blot antyde, at jeg virkelig tror, at Sagen paa den Maade kan blive ført igjennem. Der var ligeledes enkelte Bemærkninger, som den ærede Minister mødte med, at